

BESLUIT (EU) 2022/2494 VAN DE COMMISSIE**van 9 december 2022****betreffende de goedkeuring van het door Litouwen ingediende verzoek om herziening van zijn prestatiedoelstellingen voor de derde referentieperiode***(Kennisgeving geschied onder nummer C(2022) 8985)***(Slechts de tekst in de Litouwse taal is authentiek)****(Voor de EER relevante tekst)**

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 549/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 10 maart 2004 tot vaststelling van het kader voor de totstandbrenging van het gemeenschappelijke Europese luchtruim ("de kaderverordening") ⁽¹⁾, en met name artikel 11, lid 3, punt c),

Gezien Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 van de Commissie van 11 februari 2019 tot vaststelling van een prestatie- en heffingsregeling in het gemeenschappelijk Europees luchtruim en tot intrekking van Uitvoeringsverordeningen (EU) nr. 390/2013 en (EU) nr. 391/2013 ⁽²⁾, en met name artikel 18, lid 1,

Overwegende hetgeen volgt:

ALGEMENE OVERWEGINGEN

- (1) Overeenkomstig artikel 11 van Verordening (EG) nr. 549/2004 moet een prestatieregeling voor luchtvaarnavigatiediensten worden vastgesteld, met inbegrip van nationale prestatieplannen met bindende prestatiedoelstellingen die consistentie met prestatiedoelstellingen voor de gehele Unie waarborgen, die door de Commissie zijn goedgekeurd voor de betrokken referentieperiode. De nadere bepalingen betreffende die prestatieplannen zijn vastgesteld in Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317. Overeenkomstig artikel 11, lid 3, punt c), van Verordening (EG) nr. 549/2004 beoordeelt de Commissie de door de lidstaten vastgestelde prestatiedoelstellingen op hun consistentie met de overeenkomstige prestatiedoelstellingen voor de gehele Unie.
- (2) Op 13 april 2022 heeft de Commissie Besluit (EU) 2022/769 ⁽³⁾ vastgesteld, waarin zij concludeerde dat de prestatiedoelstellingen in het door de Republiek Litouwen ("Litouwen") ingediende ontwerp-prestatieplan voor de derde referentieperiode ("RP3") verenigbaar waren met de Uniewijde prestatiedoelstellingen. Op basis van Besluit (EU) 2022/769 heeft Litouwen zijn prestatieplan voor RP3 formeel vastgesteld overeenkomstig artikel 16, punt a), van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317.
- (3) Op 26 augustus 2022 heeft Litouwen bij de Commissie een verzoek ingediend om zijn prestatiedoelstellingen voor en-route capaciteit en en-route kostenefficiëntie voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024 te herzien op grond van artikel 18, lid 1, punt a), ii), van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317.

⁽¹⁾ PB L 96 van 31.3.2004, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 56 van 25.2.2019, blz. 1.

⁽³⁾ Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/769 van de Commissie van 13 april 2022 inzake de verenigbaarheid van de prestatiedoelstellingen in het overeenkomstig Verordening (EG) nr. 549/2004 van het Europees Parlement en de Raad door Litouwen ingediende ontwerp-prestatieplan met de EU-wijde prestatiedoelstellingen voor de derde referentieperiode (PB L 139 van 18.5.2022, blz. 116).

- (4) Overeenkomstig artikel 18, lid 1, punt b), van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 heeft de Commissie onderzocht of het door Litouwen ingediende verzoek tot herziening noodzakelijk en evenredig is in het licht van de verstrekte motivering, en heeft zij de samenhang van de beoogde herziene prestatiedoelstellingen met de Uniewijde prestatiedoelstellingen beoordeeld aan de hand van de beoordelingscriteria in bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317.
- (5) Het prestatiebeoordelingsorgaan, dat de Commissie bijstaat bij de uitvoering van de prestatieregeling overeenkomstig artikel 11, lid 2, van Verordening (EG) nr. 549/2004, heeft een verslag met zijn advies over de beoordeling van het door Litouwen ingediende verzoek tot herziening aan de Commissie voorgelegd.

REDENEN VOOR DE HERZIENING VAN PRESTATIEDOELSTELLINGEN

- (6) Litouwen is van mening dat het verzoek om herziening van zijn prestatiedoelstellingen voor RP3 gerechtvaardigd wordt door de onvoorziene omstandigheden als gevolg van de oorlog van Rusland tegen Oekraïne, die op 24 februari 2022 begon.
- (7) Litouwen is van mening dat de oorspronkelijke aannames op basis waarvan zijn prestatiedoelstellingen zijn vastgesteld, niet langer geldig zijn door de aanzienlijke daling van het aantal overvluchten in het Litouwse luchtruim als gevolg van de oorlog van Rusland tegen Oekraïne, de daaruit voortvloeiende sancties van de Unie en de tegenmaatregelen van Rusland. Litouwen specificeert dat de vliegbewegingen in zijn luchtruim die volgens instrumentvliegvoorschriften ("IFR") worden uitgevoerd en het aantal en-routediensteenheden dat voor die vluchten is geregistreerd, naar verwachting aanzienlijk zullen afnemen in vergelijking met de in het prestatieplan opgenomen verkeersaannames.
- (8) De voorspelde IFR-bewegingen in het verzoek om herziening van Litouwen voor zijn en-routeheffingszone voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024, in vergelijking met de cijfers in het prestatieplan, zijn weergegeven in de volgende tabel:

Litouwen IFR-bewegingen per jaar	2022	2023	2024
<i>Verkeersprognose in het prestatieplan, uitgedrukt in duizenden IFR-bewegingen</i>	220	255	291
Geactualiseerde verkeersprognose , uitgedrukt in duizenden IFR-bewegingen	186	213	217
Vershil	– 15,5 %	– 16,5 %	– 25,4 %

- (9) De door Litouwen voorspelde diensteenheden in zijn en-routeheffingszone voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024, in vergelijking met de cijfers in het ontwerpstatieplan, zijn weergegeven in de volgende tabel:

Litouwen En-routediensteenheden per jaar	2022	2023	2024
<i>Verkeersprognose in het prestatieplan, uitgedrukt in duizenden diensteenheden</i>	506	611	673
Geactualiseerde verkeersprognose , uitgedrukt in duizenden en-routediensteenheden	372	416	435
Vershil	– 26,4 %	– 32,0 %	– 35,4 %

- (10) De Commissie merkt op dat Litouwen in zijn verzoek om herziening een lokale verkeersprognose voor IFR-bewegingen en diensteenheden heeft gebruikt die hoger is dan de in juni 2022 gepubliceerde basisverkeersprognose van de Statistics and Forecast Service ("Statfor") van Eurocontrol. De lokale verkeersprognoses van Litouwen zijn optimistischer dan de prognose van Statfor. Litouwen legt uit dat het verschil te wijten is aan het gebruik van recentere gegevens over de ontwikkeling van het verkeer, waaruit blijkt dat de zware verkeersafname van maart en april 2022 in de daaropvolgende maanden gedeeltelijk is teruggedraaid.
- (11) In vergelijking met het prestatieplan ligt de jaarlijkse vermindering van het aantal diensteenheden voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024 ongeveer tussen –26 % en –35 %. Het aantal IFR-vliegbewegingen in het Litouwse luchtruim zal naar verwachting echter niet even snel afnemen als de en-routediensteenheden. Dat verschil is te wijten aan de aanzienlijke daling van het aantal overvluchten, die gemiddeld een verhoudingsgewijs groter aantal en-routediensteenheden genereren dan vluchten die aankomen op en vertrekken van luchthavens in Litouwen. De Commissie merkt derhalve op dat de werklust van de verlener van luchtvaartnavigatiediensten ("ANSP"), die wordt veroorzaakt door de gecontroleerde vluchtbewegingen, naar verwachting niet zal afnemen in verhouding tot de daling van de inkomsten als gevolg van het lagere aantal en-routediensteenheden.
- (12) Litouwen legt uit dat het tekort aan inkomsten uit luchtvaartnavigatieheffingen als gevolg van lagere verkeersniveaus, in combinatie met een hoge inflatie en druk van de arbeidsmarkt op de lonen, ernstige gevolgen heeft voor het vermogen van de ANSP om aan toekomstige financiële verplichtingen te voldoen en de geplande investeringen uit te voeren. Litouwen zegt daarom dat de herziening van de prestatiedoelstellingen essentieel is om de financiële draagkracht van de ANSP te waarborgen, evenals toereikende middelen voor de nationale toezichhoudende autoriteit, die wordt gefinancierd met inkomsten uit heffingen voor luchtvaartnavigatiediensten.
- (13) De Commissie geeft toe dat de oorspronkelijke aannames die het prestatieplan van Litouwen onderbouwen, niet langer geldig zijn door de aanzienlijke daling van het luchtverkeer als gevolg van de oorlog van Rusland tegen Oekraïne. Voorts is de Commissie het ermee eens dat de herziening van de prestatiedoelstellingen noodzakelijk en evenredig is om de operationele en financiële levensvatbaarheid van de ANSP te waarborgen en het liquiditeitstekort waarmee die als gevolg van de gewijzigde omstandigheden wordt geconfronteerd, te verhelpen.
- (14) De Commissie is daarom van oordeel dat het door Litouwen ingediende verzoek tot herziening van zijn lokale prestatiedoelstellingen voldoet aan de voorwaarden van artikel 18, lid 1, punt a), ii), van Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317.

BEOORDELING VAN DE BEOOGDE HERZIENE PRESTATIEDOELSTELLINGEN

Prestatiedoelstellingen op het gebied van capaciteit

- (15) Litouwen verzoekt om een herziening van zijn en-route capaciteitsdoelstellingen voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024 in reactie op de in de overwegingen 6 tot en met 13 beschreven verandering van omstandigheden, met name de voor die kalenderjaren voorspelde daling van het aantal IFR-bewegingen en de gevolgen daarvan voor de capaciteitsvoorziening.
- (16) In de volgende tabel worden de prestatiedoelstellingen voor en-route capaciteit voor RP3 gepresenteerd, zoals opgenomen in het prestatieplan van Litouwen, en de beoogde herziene prestatiedoelstellingen die Litouwen in zijn verzoek om herziening heeft voorgesteld. De tabel bevat ook de overeenkomstige referentiewaarden uit het operationeel netwerkplan van 2 juni 2021, de datum van vaststelling van de herziene Uniewijde prestatiedoelstellingen voor RP3 die de Commissie heeft gebruikt om de verenigbaarheid van de lokale capaciteitsdoelstellingen met de Uniewijde prestatiedoelstellingen te beoordelen, op basis van punt 1.3 van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317.

Litouwen	2022	2023	2024
<i>In het prestatieplan opgenomen en-route capaciteitsdoelstellingen, uitgedrukt in minuten en-route-ATFM-vertraging per vlucht</i>	0,03	0,03	0,03
Beoogde herziene en-route capaciteitsdoelstellingen, uitgedrukt in minuten ATFM-vertraging per vlucht	0,02	0,02	0,02
Referentiewaarden	0,03	0,03	0,03

- (17) De Commissie merkt op dat de door Litouwen voorgestelde herziene capaciteitsdoelstellingen lager en dus ambitieuzer zijn dan de overeenkomstige nationale referentiewaarden voor elk van de kalenderjaren.
- (18) De Commissie merkt ook op dat Litouwen de maatregelen in het prestatieplan voor de verwezenlijking van de lokale en-route capaciteitsdoelstellingen heeft aangepast om rekening te houden met de gewijzigde omstandigheden.
- (19) In het licht van de overwegingen 16, 17 en 18 moeten de door Litouwen in zijn verzoek om herziening voorgestelde doelstellingen voor en-route capaciteit dan ook als verenigbaar met de Uniewijde prestatiedoelstellingen worden beschouwd.

Prestatiedoelstellingen op het gebied van kostenefficiëntie

- (20) Litouwen verzoekt om een herziening van zijn doelstellingen voor en-route kostenefficiëntie voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024 in reactie op de in de overwegingen 6 tot en met 13 beschreven verandering van omstandigheden, met name de voor die kalenderjaren voorspelde daling van het aantal diensteenheden en de gevolgen daarvan voor de financiële draagkracht van de ANSP.
- (21) In de volgende tabel worden de prestatiedoelstellingen voor en-route kostenefficiëntie voor de heffingszone van Litouwen in RP3 gepresenteerd, zoals opgenomen in het prestatieplan, en de beoogde herziene prestatiedoelstellingen voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024 die Litouwen in zijn verzoek om herziening heeft voorgesteld. De basiswaarden voor 2014 en 2019 en de prestatiedoelstellingen voor 2020 en 2021 blijven ongewijzigd.

Rn-routeheffingszone van Litouwen	2022	2023	2024
<i>Ontwerpdoelstellingen voor en-route kostenefficiëntie in het prestatieplan, uitgedrukt als bepaalde en-route-eenhedenkosten (in reële termen in prijzen van 2017)</i>	44,40 EUR	41,02 EUR	37,52 EUR
Beoogde herziene doelstellingen voor en-route kostenefficiëntie, uitgedrukt als bepaalde en-route-eenhedenkosten (in reële termen in prijzen van 2017)	48,87 EUR	46,90 EUR	45,96 EUR

- (22) De Commissie merkt op dat de door Litouwen beoogde herziening van zijn lokale kostenefficiëntiedoelstellingen voor 2022, 2023 en 2024 resulteert in totale bepaalde eenheidskosten ("DUC") die in vergelijking met het prestatieplan 16,0 % hoger liggen over die drie kalenderjaren en 11,1 % hoger over RP3 als geheel. Die stijging van de bepaalde eenheidskosten zijn volledig toe te schrijven aan de aanzienlijke verslechtering van de in overweging 9 vermelde prognose per diensteenheid als gevolg van de Russische oorlog tegen Oekraïne.
- (23) Het lagere aantal geraamde diensteenheden voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024 wordt door Litouwen gedeeltelijk gecompenseerd door een verlaging van de bepaalde kosten. De Commissie merkt op dat Litouwen voorstelt om voor elk van die jaren de bepaalde kosten in reële termen in prijzen van 2017 naar beneden bij te stellen, zoals aangegeven in de volgende tabel:

En-routeheffingszone van Litouwen	2022	2023	2024
<i>Aanvankelijke bepaalde kosten in reële termen in prijzen van 2017 (opgenomen in het prestatieplan)</i>	22,5 M EUR	25,1 M EUR	25,3 M EUR
Beoogde herziene bepaalde kosten in reële termen in prijzen van 2017	18,2 M EUR	19,5 M EUR	20,0 M EUR
Vershil	– 19,0 %	– 22,2 %	– 20,8 %

- (24) Het verzoek om herziening omvat een geactualiseerde inflatieprognose voor Litouwen voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024, zoals weergegeven in de volgende tabel:

En-routeheffingszone van Litouwen	2022	2023	2024
<i>Aanvankelijke inflatie-index, met voorspelde jaarlijkse verandering van de inflatie tussen haakjes (gegevens opgenomen in het prestatieplan)</i>	112,4 (2,8 %)	115,4 (2,7 %)	117,8 (2,1 %)
Herziene inflatie-index, met jaarlijkse verandering van de inflatie tussen haakjes	130,6 (17,9 %)	141,7 (8,5 %)	146,0 (3,0 %)

- (25) De volgende tabel toont de bepaalde kosten in nominale termen voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024:

En-routeheffingszone van Litouwen	2022	2023	2024
<i>Aanvankelijke bepaalde kosten in nominale termen (opgenomen in het prestatieplan)</i>	24,5 M EUR	27,9 M EUR	28,6 M EUR
Beoogde herziene bepaalde kosten in nominale termen	21,9 M EUR	24,9 M EUR	26,1 M EUR
Verschil	– 10,4 %	– 10,9 %	– 8,9 %

- (26) De Commissie merkt op dat Litouwen de nominale bepaalde kosten voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024 naar beneden heeft bijgesteld, ondanks de opwaartse bijstelling van de inflatieprognose. De Commissie merkt op dat de door Litouwen genomen kostenbeperkingsmaatregelen niet alleen het effect van de voorspelde hogere inflatie op de kostenbasis neutraliseren, maar ook leiden tot een aanzienlijke verdere verlaging van de bepaalde kosten die aan luchtruimgebruikers in rekening worden gebracht.
- (27) De Commissie heeft de verenigbaarheid van de door Litouwen voorgestelde herziene doelstellingen voor kostenefficiëntie beoordeeld op basis van punt 1.4, a), b) en c), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317.
- (28) Wat betreft punt 1.4, a), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317, merkt de Commissie op dat de tendens van de bepaalde en-route-eenhedskosten op het niveau van de heffingszone, namelijk +5,1 % in RP3, minder gunstig is dan de Uniewijde tendens van +1,0 % in diezelfde periode.
- (29) Wat betreft punt 1.4, b), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317, merkt de Commissie op dat de langetermijntendens van de bepaalde en-route-eenhedskosten op het niveau van de heffingszone, namelijk +0,2 % per jaar in RP2 en RP3, minder gunstig is dan de Uniewijde langetermijntendens van –1,3 % in diezelfde periode.
- (30) Zoals opgemerkt in de overwegingen 8 en 9, herinnert de Commissie eraan dat de veranderingen in het verkeer als gevolg van de Russische oorlog tegen Oekraïne hebben geleid tot een ernstige verslechtering van de verkeersprognoses van Litouwen voor RP3, wat tot uiting komt in een aanzienlijk kleiner aantal voorspelde diensteenheden voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024. Met het oog op de in de overwegingen 28 en 29 onderzochte beoordelingscriteria is het derhalve noodzakelijk en passend te onderzoeken of Litouwen zou voldoen aan de Uniewijde trends inzake kostenefficiëntie zonder de sterke daling van het verkeer voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024 die te wijten is aan de gewijzigde omstandigheden.
- (31) Daarom heeft de Commissie de tendens van de bepaalde eenheidskosten in Litouwen in de loop van RP3 en de langetermijntendens van de bepaalde eenheidskosten in Litouwen tijdens RP2 en RP3 herrekenend door gebruik te maken van de basisverkeersprognose van STATFOR van oktober 2021. Die herrekening resulteerde in een aangepaste tendens van de bepaalde eenheidskosten voor Litouwen van –7,9 % in de loop van RP3 en een aangepaste langetermijntendens van de bepaalde en-route-eenhedskosten voor Litouwen van –5,5 % in RP2 en RP3. Beide aangepaste tendensen liggen aanzienlijk onder de overeenkomstige Uniewijde tendens van de bepaalde eenheidskosten van respectievelijk +1,0 % en –1,3 %. Zonder de veranderingen in het verkeer als gevolg van de Russische oorlog tegen Oekraïne, zou Litouwen dus voldoen aan de in de overwegingen 28 en 29 bedoelde beoordelingscriteria.

- (32) Wat punt 1.4, c), van bijlage IV bij Uitvoeringsverordening (EU) 2019/317 betreft, merkt de Commissie op dat de basiswaarde van 37,64 EUR voor de bepaalde eenheidskosten op het niveau van de heffingszone van Litouwen (uitgedrukt in prijzen van 2017) 46,4 % hoger is dan de gemiddelde basiswaarde van 25,71 EUR (uitgedrukt in prijzen van 2017) van de desbetreffende vergelijkingsgroep.
- (33) De Commissie erkent dat de beoogde herziene doelstellingen voor kostenefficiëntie voor de heffingszone van Litouwen hoger zijn dan de oorspronkelijke doelstellingen in het in 2022 vastgestelde prestatieplan. Die verslechtering is echter volledig te wijten aan de aanzienlijk lagere verkeersaannames. Als de negatieve gevolgen van de veranderingen in het verkeer ten gevolge van de Russische oorlog tegen Oekraïne buiten beschouwing worden gelaten, is het duidelijk dat Litouwen zowel aan de Uniewijde tendens van de bepaalde eenheidskosten als aan de Uniewijde langetermijntendens van de bepaalde eenheidskosten voldoet. Ongeacht het verschil tussen de basiswaarde van Litouwen en het in overweging 32 bedoelde gemiddelde van de vergelijkingsgroep, is de Commissie van mening dat er voldoende reden is om de beoogde herziene doelstellingen voor kostenefficiëntie van Litouwen als verenigbaar met de Uniewijde prestatiedoelstellingen inzake kostenefficiëntie voor RP3 te beschouwen.
- (34) In het licht van wat in de overwegingen 23 tot en met 26 is uiteengezet, merkt de Commissie voorts op dat Litouwen kostenbeperkingsmaatregelen heeft genomen om die uitzonderlijke omstandigheden te verzachten door zijn bepaalde kosten, in zowel in reële als nominale termen, aanzienlijk te verlagen voor de rest van RP3. De gerelateerde maatregelen in het verzoek om herziening van Litouwen omvatten het uitstellen van aanwervingen voor bepaalde vacatures en een vermindering van het geplande aantal luchtverkeersleiders voor de rest van RP3. De Commissie is van mening dat die kostenbeperkingsmaatregelen in het algemeen in verhouding staan tot de voorspelde daling van het aantal IFR-bewegingen in de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024, zoals uiteengezet in overweging 8.
- (35) In het licht van de overwegingen 20 tot en met 34 moeten de door Litouwen in zijn verzoek om herziening voorgestelde doelstellingen voor en-route kostenefficiëntie dan ook als verenigbaar met de Uniewijde prestatiedoelstellingen worden beschouwd.

CONCLUSIES

- (36) In het licht van de overwegingen 6 tot en met 35 moet Litouwen worden gemachtigd zijn prestatiedoelstellingen voor capaciteit en kostenefficiëntie voor de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024 te herzien overeenkomstig het op 26 augustus 2022 ingediende verzoek,

HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

Het door Litouwen op 26 augustus 2022 ingediende verzoek om herziening van zijn prestatiedoelstellingen voor de derde referentieperiode op de prestatiekerngebieden capaciteit en kostenefficiëntie, wordt goedgekeurd.

Litouwen wordt gemachtigd een herzien prestatieplan vast te stellen met de in de bijlage voorgestelde prestatiedoelstellingen, die verenigbaar zijn met de Uniewijde prestatiedoelstellingen voor de derde referentieperiode.

Artikel 2

Dit besluit is gericht tot de Republiek Litouwen.

Gedaan te Brussel, 9 december 2022.

Voor de Commissie
Adina-Ioana VĂLEAN
Lid van de Commissie

BIJLAGE

Prestatiedoelstellingen in het verzoek van Litouwen om herziening van zijn prestatiedoelstellingen voor de derde referentieperiode, die verenigbaar zijn bevonden met de Uniewijde prestatiedoelstellingen

PRESTATIEKERNGEBIED CAPACITEIT**En-route-ATFM-vertraging in minuten per vlucht**

Litouwen	2022	2023	2024
Beoogde herziene doelstellingen voor en-route capaciteit, uitgedrukt in minuten ATFM-vertraging per vlucht	0,02	0,02	0,02

PRESTATIEKERNGEBIED KOSTENEFFICIËNTIE**Bepaalde eenheidskost voor en-routeluchtvaartnavigatiediensten**

En-routeheffingszone van Litouwen	2022	2023	2024
Beoogde herziene doelstellingen voor en-route kostenefficiëntie, uitgedrukt als bepaalde en-route-eenheidskosten (in reële termen in prijzen van 2017)	48,87 EUR	46,90 EUR	45,96 EUR